

ОТСТЪПЛЕНИЕ НА СПРАВЕДЛИВОТО ПРЕД ДОБРОТО?

Размисли по повод скорошно решение на Съда на ЕС, засягащо България

Чл.-кор. проф. д.ю.н. Атанас Семов

Смятам за несъмнено: Европейският съюз (ЕС) е механизъм за общо отстояване на общи ценности, цели и интереси. Поради това се основава на общ правен ред, действащ едновременно и еднакво във всички държави членки. За да е възможно това, държавите предоставят на Съюза властнически правомощия и функционално ограничават държавния си суверенитет. Членуващите в ЕС държави обаче остават суверенни държави, а Съюзът е длъжен да зачита техния суверенитет и тяхната национална конституционна идентичност¹.

Този дуализъм – традиционно разглеждан на плоскостта „наднационално – междуправителствено“ – може да бъде разглеждан и като двуединство на „*доброто*“ (общ и поради това съюзен интерес) и „*справедливото*“ (изначалната ценност на държавния суверенитет и националната конституционна идентичност).

Съдът на ЕС (СЕС) е призван да гарантира едновременно „*доброто*“ (в частност „еднообразното и правилно прилагане“² на правото на ЕС) и „*справедливото*“ (като право на държавата членка на защита на нейния суверенитет и/или конституционна идентичност). Понякога обаче е възможно противоречие между тях. И то неизбежно изисква намирането във всеки конкретен случай на баланс – между „единството и примата на правото на ЕС“³ и суверенитета и/или идентичността на членуващата държава.

През декември 2021 г. Съдът на ЕС се произнесе по свързано с България дело (Панчарево⁴) и в защита на „доброто“, силно озадачаващо сякаш отказа да

¹ Арг. от чл. 4, § 2 от ДЕС.

² За тази „мантра“ и нейния смисъл виж подробно в Семов, А. Съвременен международно правораздаване. Том II. Съдът на Европейския съюз. София: Институт по международно право, Институт по европейско право, 2011 и Семов, А. Правна система на ЕС. София: Институт по Европейско право, 2017.

³ Според знаковата формулировка по делото CJUE (Голям състав), 26.2.2013, Melloni, C399/11, т. 60.

⁴ CJUE (Голям състав), 14.12.2021, Pancharevo, C490/20.

отчете „справедливото“. За нас делото е от особено значение и защото е първото, по което изрично е релевиран елемент от българската национална конституционна идентичност⁵.

I. Предпочитане на „доброто“ пред „справедливото“ по отношение на националната конституционна идентичност

По същество по делото става дума за отказ на българските власти (Столична община, район „Панчарево“) да издадат акт за раждане на дете с родители от един и същ пол (българска и британска гражданки в законен брак, сключен в Испания). Това според Съда на ЕС представлява ограничаване на правото на свободно движение на детето (като гражданин на ЕС) и нарушава не само съюзния принцип на свободно движение (т. 26 от мотивите на решението), но и „правото да бъде отдавано първостепенно значение на висшия интерес на детето при всички действия, които се предприемат по отношение на децата“ (т. 59). За нуждите на този анализ приемам в случая това за „доброто“.

Отказът на българските власти обаче е мотивиран с „липсата на данни за самоличността на биологичната майка на детето и с факта, че вписването в акт за раждане на двама родители от женски пол **би противоречало на обществения ред в Република България, където бракът между две лица от един и същ пол не е разрешен**“ (т. 23). И в преюдициалното запитване на българския съд⁶ изрично е посочено, че „разпоредбите, определящи произхода на това дете, имат **основополагащо значение в българската конституционна традиция** и в българската семейноправна и наследственоправна доктрина както в чисто юридически план, така и в ценностно отношение“ (т. 28) и всъщност става дума за нарушаване на българската национална конституционна идентичност (т. 29). Доколкото защитата на националната конституционна идентичност на държавите – членки на ЕС, е изрично гарантирана в чл. 4, § 2 от ДЕС, за нуждите на този анализ я приемам за „справедливото“.

Българският съд (АССГ), отправил запитването до Съда на ЕС, изрично посочва необходимостта „да се търси баланс“ между идентичността на държавата и правата на детето. Същият подход мотивирано предлага в своите Закljučения и Генералният адвокат по делото г-жа Кокот, като разгърнато анализира както природата и смисъла на защитата на националната конституционна идентичност, така и механизма за осъществяване на тази защита⁷.

⁵ Правилното според мен понятие по см. на чл. 4, § 2 от ДЕС е именно „национална конституционна идентичност“, а не само „национална идентичност“ или „конституционна идентичност“ – вж. подробно в **Семов, А.** Защита на националната конституционна идентичност в Европейския съюз. София: Изд. на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2021, спец. с. 49 и сл.

⁶ Административен съд София-град, II отделение, 22 състав, адм. дело № 3654 по описа за 2020 г., съдия Десислава Корнезова, Определение № 7424, 2.10.2020 г. (нататък: „запитването“ или „определението“).

⁷ **Kokott, Julianne.** Закljučения по дело В.М.А. срещу Столична община, район „Панчарево“, България, С-490/20.

Съдът на ЕС обаче не възприема такъв подход.

Той се произнася без какъвто и да било анализ дали изобщо е засегнат елемент от българската национална конституционна идентичност, ако да – дали идентичността е нарушена, ако да – дали нарушението е пропорционално, ако не – дали нарушението е оправдано от други съображения. И като прави лаконичната констатация, че българската национална конституционна идентичност не е нарушена (т. 56, отново без анализ – защо), определя, че България е „длъжна да издаде карта за самоличност или паспорт на дете, неин гражданин, родено в друга държава членка и със съставен от нейните власти акт за раждане, който посочва като негови родители две лица от един и същ пол, и от друга страна, да признае връзката на произход между това дете и всяко от тези две лица...“. Второто от тези задължения може да се смята за изпълнено – никой в България не отрича произхода (българския) на детето при упражняването от него (или от „родителите“ му) права, произтичащи от правото на свободно движение в ЕС. Първото обаче **засяга пряко и съществено българската национална конституционна идентичност** (дори наистина да не нарушава идентичността).

Това обаче остава напълно извън вниманието на СЕС. Той дава пряко и пълно предимство на „доброто“ пред „справедливото“, като оставя „справедливото“ практически без защита...

Въпросът за националната конституционна идентичност обаче е релевант – не само изрично, но и богато мотивирано – в искането на АССГ (с. 13 – 16). Той посочва, че се смята за прието, че традиционният брак е част от българската конституционна идентичност и това конституционно разбиране е изразено в Семейния кодекс и в други актове от вътрешното право относно произхода и относно реда за издаване на акт за раждане, и настоява, че наличната практика на СЕС не дава отговор на поставените в запитването въпроси, а делото по същество се различава от многократно цитираното в отговора на СЕС решение по делото *Coman*⁸.

За СЕС това би трябвало да е повече от достатъчно, видно от подхода му в други случаи, когато се произнася относно националната конституционна идентичност на държава членка при значително по-скромна аргументация на сезиращата го юрисдикция⁹.

СЕС оставя напълно без внимание¹⁰ и факта, че този аспект на българската национална конституционна идентичност е бил **предмет на изрично произнасяне на конституционната юрисдикция на засегнатата държава** – и то съвсем наскоро¹¹ – и изобщо не отчита неговите мотиви. Това обаче може да се определи като отказ от преценка на „справедливото“. Ако защитата на нейната национална конституционна идентичност е едно от основните съюзни права на члену-

⁸ CJUE (Голям състав), 5 6.2018, *Coman et al.*, C-673/16.

⁹ Напр. CJUE, 14.10.2002, *Omega*, C-36/02.

¹⁰ В разглежданото дело Съдът озадачавашо оставя без внимание разгърнатия анализ на същите (по същество) въпроси и изводите в Заключениеята на Генералния адвокат по делото.

¹¹ Решение на Конституционния съд от 26.10.2021 г. по к.д. № 6/2021 (докл. Кр. Влахов) – тълкуване на понятието „пол“ в Конституцията.

ващата в ЕС държава¹², то институциите на ЕС – и на първо място Съдът – дължат най-малкото отчитане (взимане предвид) на нейните (и най-вече на нейната конституционна юрисдикция) виждания относно отделни елементи на идентичността. В частност Съдът според мен дължи (винаги, когато по дело пред него изрично, а още повече и мотивирано, е релевирана национална конституционна идентичност) изрична, ясна и пълна преценка на четири естествени въпроса:

- дали наистина става дума за **елемент** на националната конституционна идентичност (или посоченото не може да се определи като такъв елемент);
- ако да – дали този елемент наистина е **засегнат** (дали ситуацията има реална връзка с него);
- ако да – дали идентичността е **нарушена** (или става дума за засягане/връзка без незачитане/нарушаване на идентичността);
- ако да – дали това нарушение може да бъде **оправдано** като пропорционално на преследваната друга легитимна цел или по други съображения.

И ако отговорът на последния въпрос е отрицателен, Съдът на ЕС трябва да прогласи относителна (спрямо тази държава членка) **неприложимост** на конкретните съюзни правни норми (именно за да не се стига до нарушаване на идентичността).

Такъв подход, според мен, би представлявал отчитане на „справедливото“ и поставянето му в баланс с „доброто“...

II. Предпочитане на „доброто“ пред „справедливото“ по отношение на суверенитета на държавата и рамките на властта на ЕС

Решението на СЕС по делото „Панчарево“ поставя и още един съществен въпрос: за значението на запазения суверенитет на държавите членки и ролята на режима на предоставените компетенции на ЕС.

ЕС е преди всичко съюз на суверенни държави. Клишето „прехвърляне на суверенитет“ е дълбоко невярно – ЕС няма и не упражнява суверенитет и изобщо не е суверенно годен субект. Учредителните договори признават и гарантират държавния суверенитет на членуващите държави (арг. от чл. 1, чл. 4 и чл. 5, § 1 и 2 от ДЕС). Държавният суверенитет на членуващите държави наистина е функционално ограничен – редица властнически правомощия са предоставени на ЕС, който да ги осъществява вместо националните власти (вкл. законодателни). Но не е „прехвърлен“ – достатъчни доказателства са чл. 50 от ДЕС, позволяващ на всяка държава по своя воля да напусне Съюза, и осъщественият на негова основа Брекзит.

Европейският съюз се основава на принципа на предоставена компетентност, който „определя границите на компетентност на Съюза“ (чл. 5, § 1 от ДЕС). Това означава, че съюзът „може да действа само в границите на компетентност, която държавите членки са му предоставили с Договорите“ (чл. 5, § 2) и „всяка компетентност, която не е предоставена на Съюза с Договорите, принадлежи на държавите членки“, като „всички области на компетентност, които не са предоставени на Съюза в Договорите, принадлежат на държавите членки“.

¹² Елемент от правния статус на членуващата държава – вж. подробно в **Семов, А.** Защита на националната..., горесцитирано, с. 36 и сл.

По този начин ясно са определени **границите на властта на ЕС**.

В решението по разглежданото дело Съдът на ЕС изрично потвърждава, че „определянето на условията за придобиване и загубване на гражданство (*национално – б.м.*¹³) е от **компетентността на всяка държава членка**“¹⁴ (т. 38), както и „правилата за брака и произхода“ (т. 52) – и „правото на Съюза **не засяга** тази тяхна компетентност“. Въпреки това обаче той настоява, че **дори в тези материи** „в положения, които попадат в приложното поле на правото на Съюза, **националните норми трябва да са в съответствие с правото на Съюза**“ (т. 38). Това поставя въпроса за ролята на границите на компетентност на ЕС за определяне на обхвата на съюзното право (и границите на този обхват).

Ако разпоредба от правото на ЕС „не допуска въз основа на националното право властите на държава членка да откажат да признаят фамилното име на дете“ (т. 44), какво става със запазената компетентност на държавите членки „да определят условията за придобиване и загубване на (национално) гражданство“? Нима определянето на име не е елемент от определянето на гражданството, доколкото гражданството се удостоверява с акт, закрепващ името/имената на лицето¹⁵? Наистина ли ще се окаже безгранично разбирането за приложно поле на правото на ЕС, щом като дори в области на запазена компетентност, държавата трябва да прилага своето (единствено „приложимо“) вътрешно право „в съответствие с правото на Съюза“ (т. 38)?

Решенията, в които СЕС сякаш налага разбиране за почти неограничимо действие на правото на ЕС във всички материи – респ. за **ограничено значение или пълно пренебрегване на границите на компетентността на ЕС** (и на неговата собствена компетентност...), вече не са малко. Той загатна това по отношение на правилата за брака¹⁶ и по отношение на придобиването или загубването на националното гражданство¹⁷. И многократно **игнорира въпроса за „предоста-**

¹³ Правилата за придобиване и изгубване на гражданство на ЕС, разбира се, са определени от правото на ЕС – но тези правила (чл. 20, § 1 от ДФЕС) отново препращам към ... националното гражданство, което се придобива и изгубва единствено по националните правила! Подробно вж. в **Семов, А.** Права на гражданите на Европейския съюз. Том II. Правен режим на гражданството на Европейския съюз и свободното движение. София: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2013.

¹⁴ СЕС признава: „чл. 9 от Хартата предвижда, че правото на встъпване в брак и правото на създаване на семейство са гарантирани **в съответствие с националните закони**, които уреждат упражняването на тези права“ (т. 51), а „съгласно действащото право на Съюза правилата за гражданското състояние, към които спадат правилата за брака и произхода, са от компетентността на държавите членки, а **правото на Съюза не засяга тази тяхна компетентност**“ (т. 52).

¹⁵ По отношение на режима на имената на лицата виж делата **СJCE (Пленум)**, 2.10.2003, *Garcia Avello*, C-148/02 (съобразяване на националното право със съюзното), но и **СJCE**, 12.5. 2011 г., *Runevič-Vardyn et Wardyn*, C391/09 (зачитане на националната конституционна идентичност чрез неприлагане на съюзна правна норма).

¹⁶ Още от **СJCE**, 7. 1. 2004, *KB*, C-117/01, т. 30 – 34.

¹⁷ **СJUE**, 2.3.2010, *Rotman*, C-135/08, т. 41 („**обстоятелството, че дадена област е от компетентността на държавите членки не означава, че в положения, които попадат в приложното поле на правото на Съюза, съответните национални норми могат да не са в съответствие с това право**“).

вените компетенции¹⁸: относно национални норми за имената на лицата¹⁹ или за пряко данъчно облагане²⁰, някои аспекти на социалното осигуряване²¹; на общественото здраве²²; на образованието²³ и дори по отношение на националната правна уредба в областта на наказателното право и наказателния процес²⁴. И призна приложимост на правото на ЕС **дори в материи на запазена компетентност на държавите членки**²⁵, вкл. съвсем наскоро²⁶!

Което прави наложителен въпроса: *трябва ли наистина да приемем, че за СЕС рамките на предоставените компетенции на ЕС нямат никакво значение за определянето на неговия материален обхват*²⁷? И ако да, не става ли още по-драматично важна **гаранцията** на националната конституционна идентичност като мяра/граница за така широко разбираното действие/въздействие на правото на ЕС?...

В същото време обаче същият Съд на ЕС предлага **радикално различен подход в други също скорошни решения**²⁸. За да попадне една материя/ситуация в обхвата на правото на ЕС, СЕС изисква ЕС да има компетентност в тази материя²⁹. И правото на ЕС може да се тълкува само в пределите на предоставе-

¹⁸ Още по делото **CJUE**, 15.9.2011, *Gueye et Salmerón Sánchez*, C483/09 и C1/10, т. 69, и много знаково веднага след това в **CJUE**, 21.12.2011, *N. S.*, C-411/10 и 493/10.

¹⁹ **CJCE**, 2.10.2003, *García Avello*, C-148/02, т. 25.

²⁰ **CJCE**, 12.7.2005, *Schempp*, C403/03, т. 19 и **CJCE**, 14. 2. 1995, *Schumacker*, C-279/93, т. 21.

²¹ **CJCE**, 28.4.1998, *Kohll*, C-158/96, т. 17 и 19.

²² **CJCE**, 16.5.2006, *Watts*, C-372/04, т. 92.

²³ **CJCE**, 11.9.2007, *Schwarz*, C-76/05, т. 70; **CJCE**, 23. 10. 2007, *Morgan*, C-11/06, т. 24; **CJCE**, 11.9.2008, *Commission/Allemagne*, C-141/07, т. 23 и 25.

²⁴ Виж в този смисъл **CJCE**, 24.11.1998 г. *Bickel et Franz*, C274/96, т. 17.

²⁵ **CJCE**, 7.1.2004, *KB*, C-117/01, т. 30 – 34.

²⁶ И то по отношение на толкова чувствителна материя, като националната сигурност – **CJUE (Голям състав)**, 6.10.2020, *La Quadrature du Net e.a. contre Premier ministre e.a.*, C-511/18, *French Data Network*, C-512/18 и C-520/18, където настоя, че „съгласно постоянната му практика, **дори да е в компетентността на ДЧ...**, това няма да е достатъчно, за да доведе до неприложимост на правото на ЕС и да освободи ДЧ от необходимото спазване на това право“ (т. 99, където дори напомня своите решения **CJUE**, 4.6.2013, *ZZ*, C300/11, т. 38; **CJUE**, 20.3.2018, *Commission c/ Autriche (Imprimerie d'État)*, C187/16, т. 75 – 76 и **CJUE**, 2.4.2020, *Commission c/ Pologne, Hongrie et République tchèque (Mécanisme temporaire de relocalisation de demandeurs de protection internationale)*, съединени дела C715/17, C718/17 и C719/17, т. 143 и 170). Абсолютно същият подход СЕС приложи и в решението си от същия ден по делото **CJUE (Голям състав)**, 6.10.2020, *Privacy International*, C-623/17.

²⁷ Това е стара и проблемна тема, виж и преди години в **Constantinesco**, Vlad, **Michel**, Valérie. *Compétences communautaires*, Répertoire Dalloz de droit communautaire, n° 140 et s.; **Fines**, Francette. *Le champ d'application, reflet des compétences communautaires ?*, Revue des affaires européennes, 2003 – 2004, p. 37, spéc. p. 38.

²⁸ Подробно за изводите от практиката на Съда на ЕС относно определянето на приложното поле на правото на ЕС вж. в **Семов**, А. Приложното поле на Правото на ЕС. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2022.

²⁹ **CJUE (Опр.)**, 7.9.2017, *Demarchi Gino*, C-177/17 и C-178/17 и преди това **CJUE**, 30.4.2014, *Pfleger*, C390/12, т. 30.

ната на Съюза компетентност³⁰. Една ситуация няма да е в обхвата на правото на ЕС, дори да е в обхвата на компетентността на ЕС, ако не съществува „конкретна съюзна уредба на съответната материя или уредба, която може да ѝ влияе“³¹. И дори ако съществуващите съюзни разпоредби не възлагат на държавите членки конкретни задължения³², и то в съответната материя³³). И изрично посочва, че „само по себе си обстоятелството, че националната мярка попада в област, в която Съюзът има компетенции, не би могло да я причисли към приложното поле на правото на ЕС“³⁴. По знаковото (във връзка с проблема за „социалния туризъм“ и предстоящия тогава британски референдум) дело *Dano* СЕС отхвърля приложимост на Хартата на основните права на ЕС в случаи, които попадат изцяло в свободата на преценка на националните власти (въпреки че изглежда, че материята е в обхвата на правото на ЕС)³⁵. И дори настоява (даже „припомня“), че „в преюдициалните производства по чл. 267 от ДФЕС Съдът е овластен да тълкува правото на Съюза единствено в пределите на предоставената на Съюза компетентност“³⁶.

Няма как да не си зададем въпроса: кой от двата подхода на Съда е мериодавен?...

Затова е съвсем разбираемо, че според **Генералния адвокат** при наличието на трансграничен елемент в една семейна връзка **цялото национално семейно право** да трябва да бъде приведено в съответствие с **уеднаквено разбиране за семейна политика, което Съдът би извел от тълкуването си на съюзните разпоредби**³⁶, което означава почти пълно заличаване на статуса на тази материя на

³⁰ CJUE, 10.7.2014, *Julián Hernández et a.*, C198/13, т. 32 („с оглед на Хартата Съдът трябва да тълкува Правото на Съюза в пределите на предоставената на последния компетентност“). Вж. по този въпрос **Safjan, Marek**. Areas of Application of the Charter of Fundamental Rights of the European Union: Fields of conflict?, European university institute, Working paper LAW 2012/22, www.eui.eu, p. 11.

³¹ CJUE, 8.11.2012, *Iida*, C40/11, p. 79, и CJUE, 6. 3. 2014, *Siragusa*, 206/13, т. 37.

³² CJUE, 10.7.2014, *Julián Hernández et a.*, C198/13, т. 32, където се позовава на CJUE, 5.10.2010, *McB*, C-400/10 PPU, т. 51; CJUE, 15.11.2011, *Dereci*, C-256/11, т. 71, както и CJUE, 6.3.2014, *Siragusa*, 206/13, т. 20 и дори (в т. 33) на CJUE, 26.2.2013, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, т. 18, което иначе е знаково за широкото разбиране на приложно поле на правото на ЕС решение...

³³ CJUE, 10.7.2014, *Julián Hernández et a.*, C198/13, т. 35, където препраща към CJCE, 13.6.1996, *Maurin*, C144/95, т. 11 и 12 и отново CJUE, 6.3.2014, *Siragusa*, C-206/13, т. 26 и 27.

Проф. С. Платон подозира СЕС в опит за „задржане“ на практиката, въведена с делото *Akerberg*, и сравнява съюзния съд с „пожарникар-пироман“... – **Platon, Sébastien**. *Applicabilité et inapplicabilité de la Charte des droits fondamentaux aux Etats : la ligne jurisprudentielle sinieuse de la Cour*, Journal d’actualité de Droits européennes, 7.5.2014, <http://jade.u-bordeaux.fr/?q=node/754>, spéc. p. 9.

³⁴ CJUE, 6.3.2014, *Siragusa*, 206/13, т. 36. Според СЕС в този смисъл са решенията по делата CJUE, 2011, *Gueye et Salmerón Sánchez*, C483/09 и C1/10, т. 55, 69 и 70, както и CJUE, 2012, *Pringle*, C370/12, т. 104, 105, 180 и 181.

³⁵ CJEU (Голям състав), 11.11.2014, *Dano*, C333/13, т. 89 – 90.

³⁶ Пак там, т. 86, където напомня решението по делото CJEU, 19.9.2013, *Betriu Montull*, C5/12, т. 68 и цитираната съдебна практика.

изключителна компетентност на държавите членки³⁷... Поради което настоява, че и обхватът („интензитетът“) на контрола от страна на Съда на ЕС не може да бъде неограничен³⁸.

Съдът обаче практически оставя без анализ въпроса за значението на изключителната компетентност на държавите членки, задоволявайки се само да припомни, че дори в тези материи държавите членки трябва да спазват правото на ЕС (т. 38, фактически безсмисляйки самата идея за граници на приложното поле на правото на ЕС).

В обобщение си позволявам да приема, че решението на Съда на ЕС по българското дело „Панчарево“ (независимо от оценката за неговия диспозитив, който заслужава отделен анализ) в голямата си част е немотивирано и по-скоро предизвиква въпроси, отколкото дава отговори.

ОТСТЪПЛЕНИЕ НА СПРАВЕДЛИВОТО ПРЕД ДОБРОТО?

Размисли по повод скорошно решение на Съда на ЕС, засягащо България

Чл.-кор. проф. д.ю.н. Атанас СЕМОВ

Резюме: Европейският съюз се основава на двуединство на „доброто“ (общия и поради това съюстен интерес) и „справедливото“ (изначалната ценност на държавния суверенитет и националната конституционна идентичност). И Съдът на ЕС е призван в случай на противоречие между тях да намира баланс.

По свързано с България дело той обаче сякаш даде предимство на „доброто“ (широкото прилагане на съюзното право) пред „справедливото“ (суверенитета и националната идентичност на държавата членка). Той отказа защита на националната конституционна идентичност на България и напълно пренебрегна значението на режима на компетенции за определяне на обхвата на действие на правото на ЕС.

При това практически без мотиви и в пренебрегване на виждането на националния конституционен съд и на своя генерален адвокат.

Ключови думи: суверенитет, национална конституционна идентичност, компетенции на ЕС, национална конституционна юрисдикция.

³⁷ Kokott, Julianne. *Заклучения...*, т. 99 – 100.

³⁸ Пак там, т. 87 и сл.

IS EQUITY GIVING WAY TO GOODNESS?
Reflections prompted by a recent judgment of the EU Court concerning
Bulgaria

Prof. Atanas SEMOV, DSc

Associated Member of the Bulgarian Academy of Sciences

Summary: The European Union is founded on a biunity of „goodness“ (the common and, therefore, Union interest) and „equity“ (the primordial value of sovereignty and national constitutional identity of the Member State). In case the two come into conflict, the Court of Justice of the European Union is called upon to find a balance.

In a related to Bulgaria case, however, the Court apparently gave priority to „goodness“ (the broad application of Union law) over „equity“ (the sovereignty and the national identity). The Court denied Bulgaria protection of its national constitutional identity and entirely ignored the significance of the regime of competences for determining the scope of EU law.

It moreover did so practically without giving reasons and ignoring the opinion of the national constitutional court and of its own Advocate General.

Keywords: sovereignty, national constitutional identity, EU competences, national constitutional jurisdiction.